

Hevosen selkärangasta lähteisiin ongelmiin on alettu kiinnittää huomiota ja alaan erikoistuneilla kiropraktikoilla on kova kysyntä. Eläinkiropraktikoiden huippuja on kanadalainen, Saksassa praktiikkaansa pitävä Donald Moffatt, jolla on jo asiakaskunta Suomessakin.

Kiropraktikolta apu rangan ongelmiin

Liikkeeseen liittyvissä ongelmissa eläinlääkärit keskittyvät yleensä tutkimaan jalkoja ja hierojat taas hieromaan lihaksia. Harva edelleenkään näkee rangan merkityksen, vaikka sillä on suuri vaikutus hevosen hyvinvointiin ja liikkeeseen. Kunnon kiropraktikkokoulutukselle on Suomessa selvä tilaus, sen osoittaa parin kuukauden välein maassamme käyvän kiropraktikko Donald Moffattin kalenterikin.

- Kärsin itse aikoinani pahoista selkävaivoista, joihin sain lopulta avun kiropraktikolta. Tästä lähti haluni löytää tehokkaampi tapa hoitaa hevosen selkää ja saada hevonen myös liikkumaan paremmin, kertoo eläinlääkäri ja kiropraktikko Donald Moffatt.

Hierojan ja kiropraktikon yhteistyö

Hevoshierojana jo kuusi vuotta toiminut Erika Törrönen ajautui saman asiakkaan kautta Moffattin kanssa yhteistyöhön aivan sattumalta. Moffatt hoitaa rankaa ja niveliä, Erika taas lihaksia.

- Donald Moffatt hoiti hieromaani hevosta, jota menin melko pian hänen käyntinsä jälkeen katsomaan. Olin hyvin vakuuttunut näkemistäni tuloksista. Minua tietysti kiinnosti nähdä, kuka tämä hienoa työtä tehnyt Moffatt oikein on ja kuinka hän työskentelee. Siitä koko juttu lähti. Olen kulkenut Moffattin mukana jo

2 vuoden ajan aina kun hän on tullut Suomeen ja meillä on paljon yhteisiä asiakkaita. Moffattin työn seuraaminen on tuonut minulle paljon lisämotivaatiota omaan työhöni ja olen oppinut todella paljon. Tämä on laajentanut näkemystäni liikemekaanisista ongelmista, ja olen pystynyt paneutumaan rangan ja selän ongelmiin aivan eri tavalla, kertoo Erika.

- Lihakset tukevat rankaa ja niveliä, ne mahdollistavat nivelen yli supistuessaan ja venyesään itse liikkeen ja liike-energian synnyn. Ranka toimii kaiken kehyksenä, lihasten kiinnityskohtana, hermoston, selkäytimen ja sisäelinten suojana. Voimme siis puhua lihasten ja rangan luonnollisesta yhteistyöstä, jonka ymmärtäminen tarkoittaa niin ikään hevosen liikemekanikan ymmärtämistä, selvittää Erika.

Rangan ongelmien aiheuttajat

Hevosen rangasta löytyykin lukuisia ongelma-kohtia, erityisesti selän takaosa ja lanneranka sekä niska. Hevonen on luonnostaan etupainoinen eläin, ja ratsastaja erilaisine vaatimuksineen voi asettaa joillekin hevosille jo rakenteenkin puolesta suuria haasteita.

- Ongelmia saattaa aiheuttaa myös kengitys tai vaikkapa pitkä hokkikausi: hokit altistavat nivelet suurelle rasitukselle pureutumalla tiukasti kiinni kovaan pintaan, minkä vuoksi myös

*Takajalkojen venytys
kohdistuu takareiden
lihaksiin sekä ristiselkään.*

1. Kiropraktisessa käsittelyssä hevonen käydään läpi aina kokonaan, kallonpohjasta alaniveliin

2. Hevoshieroja Erika Törrönen on tehnyt yhteistyötä Donald Moffattin kanssa jo kaksi vuotta.

3. Donald Moffatt on opettanut hevosi-kiropraktiikan taitoja jo kuusi vuotta.

4. Moffatt haluaa ensin nähdä hevosen liikkeessä.

eteenpäin suuntautuvan liikkeen viimeinen vaihe pysähtyy hieman aikaisemmin kuin normaalisti. Hevonen korjaa tämän joustamalla rangallaan, joka puolestaan rasittuu, kertoo Erika.

Rankaan vaikuttaa myös se, millaisella pohjalla tai miten hevosta ratsastetaan, aiheutaanko hevoselle kipua tai erityisiä vaikeuksia liikkua vaikkapa ainoastaan hyvin lyhyenä ja koottuna.

- Hevosten yksipuoleinen treenaus on yksi rangan ongelman aiheuttajista. Ennen kouluhevosilla myös hypättiin eikä ajateltu, että estetreeni olisi koulutreenistä pois. Hevosilla maastoiltiin paljon, mutta nykyään maastoon ei joko uskalleta lähteä, tai siihen ei ole aikaa tai edes mahdollisuutta.

- Selkärangan tai lihaksiston ongelmat ilmenevät usein muuttuneena käytöksenä. Hevonen voi tulla laiskemmaksi, kuumemmaksi, vihaisemmaksi, "pelätä" maneesin ovea tai vaikka pukittaa laukannostossa. Useimmat ratsastajat kuitenkin vain tyytyvät elämään ongelmiansa kanssa. Hyvin usein inhimillistämme hevosemme pistämällä kyseiset asiat jonkin uhmiaan tai hevosen kokeilunhalun piikkiin. Aina se ei välttämättä ole niin, vaan suurimmalla osalla näistä hevosista on jokin fysiologinen syy taustalla. Poikkeava käyttäytyminen on hevoselle luontainen tapa reagoida kipuun tai epä mukavuuteen, huomauttaa Erika.

Ammattilainen näkee liikeradan virheet

Hevoset ovat luonnostaan joko oikean- tai vasemmanpuoleisia. Ratsastuksella pyritään vah-

vistamaan hevosen heikompaa puolta ja saamaan hevonen liikkumaan suorana ja pysymään mahdollisimman terveenä.

- Jotkut hevoset vain ovat luonteeltaan hankalia ja ratsastettavuudeltaan huonoja, joten saa olla aikamoinen hevostuntija pystyäksään tunnistamaan vian. Harjaantuneen kiropraktikon tai hierojan silmä havaitsee rangassa ja liikkeessä ne ongelmat, joita maallikko ei päällisin puolin näe, tuumii Erika.

- Ulkopuolinen kannattaa ehdottomasti pyytää apuun, sillä itse ei välttämättä pysty näkemään missä vika piilee, vaikka havaitsisikin ongelman. Ammattilainen näkee kymmeniä hevosia viikossa, katsoo niitä liikkeessä ja tietää miten hevosen pitää liikkua ja miten liike-energian, pohtii Erika.

- Hevosen laukkaongelmista puhuttaessa suurin osa ongelmista on usein ristiselässä tai lannerangassa. Kaksitahtisessa ravissa ongelmaa ei välttämättä huomaa, sillä siinä hevonen voi stabiloida ristiluun alueen ja kipata ristiluuta hieman taaksepäin. Lisäksi liikemekaniikka on ravissa erilainen ja mahdolliset rintarangan alueen ongelmat tulevat siinä paremmin esiin. Laukka taas on kolmitahtinen ja hevosen on pakko käyttää lonkan ja selkärangan välissä olevia SI-niveliä. Mikäli ongelma-kohta on siellä tai edempänä lannerangassa, laukka on hankalaa, mikä näkyy esimerkiksi pukitteluna laukannostossa tai ristilaukkana, selvittää Eerika.

Vihdin vakiovierailijoita

Vihdin Dressage Centerissä Donald Moffatt on tuttu näky. Ratsastuskeskuksen omistaja Tiina Karkkolainen tuo tallilleen huipputason osajia maailmalta ja kiropraktikkojen kärkinimi Donald Moffatt on yksi näistä.

Johanna Juvosen kouluhevonen "Arska" pääsi Moffattin käsittelyyn ensimmäisen kerran noin vuosi sitten. Ison ja lihaksikkaan hevosen kehitys on ollut huimaa.

- Arska on teknisesti hieno kouluhevonen, josta en kuitenkaan tuntunut saavan kaikkea sen liikettä ulos. Vaikka hevonen olikin lihaksikas ja fyysisesti hyvässä kunnossa, se tuntui usein liikuvan hieman jäykästi ja jännittyneesti.

- Huomasin jo ensimmäisen hoitokerran jälkeen valtavan eron hevosen liikkumistavassa. Nyt Arska on ollut Moffattin käsittelyssä säännöllisesti noin kolmen kuukauden välein ja tulokset ovat olleet mahtavat. Olen tukenut hä-

nen hoitokertojaan muullakin lihashuollolla kuten hieronnalla ja Tens-laitteella. Ohjelmaamme kuuluu myös säännöllinen kavalettityöskentely kerran viikossa normaalin kouluratsastustreenin ohella. Ratsastin myös koko viime kesän upeassa harjumaastossa, missä hevonen sai kiipeillä ja käyttää kroppaansa.

Moffattin mielestä Arska on jo täysin kunnossa, mutta Johanna haluaa jatkaa hoitoja säännöllisesti, sillä hevonen liikkuu upeasti ja saavutetusta tuloksesta hän ei halua tinkiä tippaakaan.

Olivan laukkaongelmat

Jaana Honkala toi maaliskuussa unkarilaisen puoliverisensä "Olivan" ensimmäistä kertaa Moffattin käsittelyyn. Olivan kanssa on systemaattisesti treenattu parin vuoden ajan, mutta hevosen liikkeessä oli ongelmia, jotka ovat nyt korostuneet.

- Laukka on ollut tahditonta ja suoristamisen hankalaa. Lisäksi Oliva haluaa vaihtaa laukkaa takajaloillaan. Hevonen on tutkittu klinikalla eikä siinä ole koskaan todettu mitään kliinistä vikaa. Silmämääräisesti voi todeta, että etukavioit ovat epäsymmetriset, toinen etukavio on hieman pystympi. Eläinlääkärin mukaan tämä tekijä määrää, miten hevonen liikkuu missäkin kierroksessa.

Moffatt tarkastelee Olivaa ensin liikkeessä. Moffat on samaa mieltä siitä, että laukka on tahditonta eikä hevonen halua nostella jalkiaan kunnolla. Etenkin oikeassa laukassa vino-

us näkyy selvästi. Vasemmassa laukassa se taas haluaa koko ajan vaihtaa takaa ja Moffatt miettii, voisiko tämä johtua oikean etujalan rajoittuneesta liikkeestä.

- Etujalat ovat aika jännittyneet, mutta paljonko siinä on niveljäykkyyttä ja paljonko lihasjäykkyyttä. Lihakset ovat hienot ja hyvin rakennetut, mutta ne tuntuvat jäykiltä ja näyttää siltä kuin etujaloissa olisi käsijarru päällä, pohdiskelee Moffatt.

Moffatt hoitaa Olivan selkärankaa ja niveliä, eikä hevonen vielä ensikertalaisena osaa täysin rentoutua Moffattin käsittelyssä. Hän suosittellee parin viikon taukoa estetreeneihin sekä hierontaa, sillä lihaksilla on hyvin suuri vaikutus rankaan ja niveliin.

- Venytyksiä vähintään joka toinen päivä. Jalokojen venyttämisen voi tehdä ennen tai jälkeen ratsastuksen, paremman ratsastuksen saa kun venyttelee jalat ennen treeniä. Myös selän lihakset rangan molemmin puolin on syytä venytellä säännöllisesti. Mikäli Olivan ongelmat ovat nivelissä, niihin voi vaikuttaa venytteleillä. Krooniset ongelmat ja nivelvaivat ovat taas hankalampia hoitaa. Katsotaan nyt ensin, miten Oliva vastaa hoitoon. Joskus hevosen on tullava huonommaksi, jotta se tulisi paremmaksi, filosofoi Moffatt.

Hienoja tuloksia käsittelyn jälkeen

Jaanan odotukset Moffattin hoitoja kohtaan ovat optimistiset, sillä Olivalta pystyisi lihaskun-

tonsa puolesta vaatimaan jo enemmänkin.

- Heti Moffattin käsittelyn jälkeen hevonen oli loistava, ja vaikka tilanne normalisoituikin, liike on edelleen rennompaa ja muutos on ollut selvästi parempaan suuntaan. Laukka parantui, vaikka hevonen kulkee vieläkin oikeassa laukassa vinossa. Hevosen käynti on epätahtista edelleenkin, kertoo Jaana heti Moffattin ensimmäisen hoitokerran jälkeen.

Olivan seuraava käsittely oli parin kuukauden kuluttua ja ero entiseen hevoseen oli huikea. Moffattin mukaan Olivan laukka molemmissa kierroksissa näytti huomattavasti paremmalta ja tasapainoisemmalta. Etujalkojen liike ei enää näyttänyt rajoittuneelta eikä myöskään oikean ja vasemman jalan välillä ollut enää huomattavaa eroa.

- Uskomatonta oli myös se, että Olivan selässä satulan kohdalla ollut iso patti katosi viime hoitokerran jälkeen. Moffatt kertoi, että selkäpatin katoaminen on luonnollista seurausta selässä olleiden jännitysten laukeamisesta, kertoo Jaana tyytyväisenä.

Moffatt suosittelee vielä kahta hoitokertaa vuoden 2008 aikana. Kotiin viemisiksi Jaanalla on mukanaan nippu monipuolisia venytysohjeita. ♦

www.prohorsewellness.nettisivut.fi

www.dressagecenter.fi

www.ivca.de

AVANT - parantaa kannattavuutta ympäri vuoden

KEVÄT

- Ympäristön kunnostus
- Aitausten ja suorituspaikkojen kunnostus
- Maneesin hoito
- Puhtaanapito
- Ruokinta

TALVI

- Ruokinta
- Puhtaanapito
- Maneesin hoito
- Lumityöt, parkipaikat, pihat, ratsastuskentät

KESÄ

- Ympäristönhoito, ruohonleikkuu, lanaukset
- Suorituspaikkojen, aitausten ym. kunnossapito
 - Puhtaanapito
 - Maneesin hoito
 - Ruokinta

SYKSY

- Ruokinta
- Puhtaanapito
- Maneesin hoito
- Ympäristönhoito, ruohonleikkuu, lanaukset
- Talvikuntoon laitto

AVANT
AVANT TECNO OY

Ylötie 1, 33470 YLÖJÄRVI
Puh. (03) 347 8800
Fax (03) 348 5511
e-mail: sales@avanttecno.com

www.avanttecno.com